

Machines: weet wat ze kosten

Machines zijn duur. Of denken we dat alleen maar. Een goede administratie is het eerste begin om de kosten goed in beeld te krijgen.

TEKST: MARTIN SMITS – FOTO: PATRICK MEDEMA

Op een golfbaan rijdt voor enkele honderdduizenden euro's aan machines rond. Die worden afgeschreven en hebben hun onderhoud nodig. En niet te vergeten brandstof. Toch is het aantal greenkeepers dat goed inzicht heeft in de werkelijke machinekosten waarschijnlijk niet zo groot. Goed inzicht in de kosten helpt bij het maken van keuzes. Bijvoorbeeld de keuze wanneer een machine moet worden vervangen of de keuze om werk uit te besteden in plaats van zelf te doen. Een goed inzicht in de kosten uit het verleden maakt ook het begroten eenvoudiger en beter onderbouwd. Dat wellicht veel greenkeepers de cijfers

niet zo nauwkeurig paraat hebben, is op zich geen wonder. Primair doel is om de baan tiptop te onderhouden. En daarvoor zijn machines onmisbaar maar geen doel op zich. Maar niettemin moet de baan ook economisch draaien.

Af schrijven en vervangen

De kostprijs van een machine is opgebouwd uit de posten afschrijving, rente, brandstof, onderhoud en overige kosten als verzekering en stalling. Je kunt boekhoudkundig afschrijven door te stellen dat bijvoorbeeld een maaier na zeven jaar vervangen wordt. Dat soort afschrijvingen zijn vaak gebaseerd op ervaringen uit het verleden. Bij een

bedrijf wordt op die manier fiscaal afgeschreven. De fiscus heeft daar ook standaardafschrijvingstermijnen voor. Zo kan het gebeuren dat een machine voor de belasting is afgeschreven, terwijl die nog prima functioneert en zelfs nog een behoorlijke restwaarde heeft. Vergelijk het met een oude auto die wanneer u hem in elkaar rijdt volgens de verzekering is afgeschreven, terwijl de auto nog goed en voor de eigenaar veel geld waard was. Bedrijfseconomisch is de afschrijving de aanschafwaarde minus de restwaarde. Bij inruil is dat achteraf gemakkelijk te bepalen, bij de begroting moet de restwaarde worden ingeschat. Een

machine vervangen omdat die volgens de vooraf begrote afschrijvingstermijn is afgeschreven, is op zich onzinnig. Is een maaier die gepland was om in zeven jaar af te schrijven nog in prima conditie, dan begint die machine vanaf dat moment pas geld te verdienen. Anderzijds is het ook niet terecht om te denken dat een machine die in de boekhouding al is afgeschreven geen geld meer kost. De machine vertegenwoordigt immers nog steeds een bepaalde waarde, zeg maar het bedrag dat er bij inruil nog voor wordt betaald. De post afschrijving en rente bestaat dan bedrijfseconomisch nog steeds omdat er eigenlijk in de begroting van een te grote afschrijving is uitgegaan. Een vuistregel die vaak wordt gehanteerd is een machine te vervangen zodra de kosten van onderhoud groter gaan worden dan wat de machine nog aan handelswaarde heeft. Dat is dan gebaseerd op het uitgangspunt dat een nieuwe machine in het begin maar weinig onderhoudskosten kent. Maar zeker voor een maaier zoals in dit voorbeeld genoemd, heeft ook een nieuwe machine zijn onderhoudskosten. Daarvan moet je immers ook

een keer de kooien slijpen, olie verversen en ondermesses vervangen. Algemene richtlijnen en berekeningsmethoden voor vervangingstermijnen zijn makkelijk te geven, maar het helpt wel een beter gefundeerde beslissing te nemen als er goed inzicht is in de werkelijke kosten.

Spreadsheet voldoet

Wie schrijft die blijft zegt het spreekwoord. Om inzicht te krijgen in de machinekosten is een goede registratie van de gemaakte kosten nodig. Dat vergt wat discipline, want het is een kwestie van goed bijhouden. De computer is daarom een handige en inmiddels onmisbare hulp. Er zijn softwarepakketten op de markt om machinekosten te beheren. Een voorbeeld is Business V6 van TSD automatisering uit Zwolle. Die richt zich specifiek op de groenvoorziening. Volgens Robert Homsma van TSD is Business V6 ook prima geschikt voor de greenkeeper om zijn machinekosten goed te beheren. Het pakket wordt door aannemers niet alleen gebruikt om de kosten van de machines te administreren, maar ook voor nacalculatie. De gewerkte uren worden dan ook geregistreerd waardoor een goed totaalplaatje van de kosten wordt gemaakt. Maar TSD merkte in de praktijk dat golfbanen niet zo bereid zijn om in dit soort automatisering te investeren. Anderzijds nuanceert TSD ook de noodzaak voor een golfbaan om een uitgebreid pakket aan te schaffen. Gaat het alleen maar om het registreren van de machinekosten, dan is dat voor het relatief kleine machinepark op een golfbaan. En dat is ook in een spreadsheet wel bij te houden.

EMS

Een specifiek op de golfbaan gericht managementpakket is EMS. Dat staat voor Ecologisch Management Systeem. In het pakket is ook een onderdeel opgenomen om de machinekosten te boeken. Dat kan per machine, en door machines te koppelen aan activiteiten kan ook het totaal aantal draaiuren in de machinekosten worden meegenomen. In de volgende uitgave van Groen&Golf komen we uitgebreider op het totale

pakket terug. Golfclub Cromstrijen is een van de banen die dit jaar met EMS is gaan werken. Hoofgreenkeeper Theo Bestebroer gebruikt het onderdeel machinekosten vooral om de facturen

'Vervang machine zodra de onderhoudskosten groter zijn dan de handelswaarde'

van het onderhoud op de bijbehorende machines te boeken. Bestebroer werkte eerder al met een spreadsheet in Excel om de onderhoudskosten per machine bij te houden en zo inzicht te krijgen in de kosten. En ook in welke onderdelen er nodig zijn en hoe de kosten in de levensloop van de machine veranderen. Bestebroer: "Zo kom je bijvoorbeeld tot de beslissing om een machine die eerder altijd na vijf jaar werd ingeruild, pas na jaar in te ruilen." Vuistregel is dan om in te ruilen als de onderhoudskosten groter worden of in geen verhouding meer staan tot de dagwaarde van de machine. Motorolie bijvoorbeeld wordt als totale post meegenomen en de draaiuren worden bij de winterbeurt per machine genoteerd. EMS is sinds 2005 op de markt en volgens Simon van Boxtel van EMS zijn er op dit moment vijftig banen die van het pakket gebruik maken.

Machinekosten

Eenvoudig voorbeeld van machinekosten bij 250 uur per jaar en 8 jaar bezit

Netto nieuwprijs: € 75.000
 Restwaarde na 8 jaar 20%: € 15.000
 Afschrijving € 60.000 is per jaar: € 7.500
 Reparatie en onderhoud 3,5% nieuwwaarde: € 2.625
 Stalling en verzekering 2% van nieuwwaarde: € 1.500
 Brandstof: 2,5 l/uur x 250 = € 675

Totale jaarkosten: € 12.300
 Machinekosten per uur excl. btw: € 49,20
 Bedieningskosten per uur: € 40
 Totaal: € 89,20 per uur